

ONKO VELJEYSAATE TOTEUTETTAVISSA?

Me ihmiset näemme ympärillämme osaksi muita ihmisiä, osaksi luonnon ja maailmankaikkeuden. Meidän suhteemme toisiimme aiheuttaa kaiken inhimillisen yhteiselämän, meidän suhteemme luontoon ja maailmankaikkeuteen synnyttää uskonnolliset, filosofiset ja tieteelliset harrastuksemme. Inhimillisen yhteiselämän tähänastinen korkein muoto on ollut valtio, ihmisten uskonnollisten harrastusten tähänastinen korkein tulos on kirkko. Viime aikoina ovat länsimaalaisessa sivistyksessämme filosofia ja tiede synnyttäneet epäilyksiä sekä valtion että kirkon pätevydestä. Näiden epäilysten edustajina ja kannattajina ovat esiintyneet sosialismi ja materialismi.

Socialismi on huomannut, että nykyinen valtio ei ole korkein mahdollinen yhteiselämän muoto, koska se on tulvillaan kurjuutta, vääryyttä ja sortoa. On ajateltavissa yhteiskunta, sanoo socialismi, jossa vallitsee veljeys, vapaus ja tasa-arvoisuus, jossa ei näännytä nälkään eikä työttömyyteen, jossa ei turhaan sairasteta ja jossa ei lapsia kuole ennenaikaiseen kuolemaan. Tämän ihanneyhteiskunnan toteuttamista vaatii sosialistinen liike.

Materialismi on ottanut lähtökohdakseen sen tieteen väitteen, että jos ihminen tahtoo saada todellisen kuvan luonnosta ja maailmankaikkeudesta, silloin hän ei saa turvautua kirkollisiin ennakkoluuloihin, vaan ainoastaan havaintoihin, kokemuksiin ja tieteellisiin tutkimuksiin. Mutta materialismi on samalla uskonut, että tiede on jo tutkinut luonnon ja osottanut, minkälainen maailmankaikkeuden elämä on, ja sen nojalla materialismi on asettunut kirkon vastustajaksi ja sanonut täydellisesti korvaavansa uskonnon.

Socialismista tuli nykyisen valtiomuodon vihollinen, materialismista nykyisen kirkon. Koska kirkko ja valtio olivat vahvassa liitossa keskenään, eikö ollut luonnollista, että niiden vastustajatkin yhtyivät mahtavaksi liitoksi? Niinpä socialismista ja materialismista tuli ystävät.

Mutta miksi solmitaan liitto? Kahdesta syystä: joko rakkaudesta tai himosta.

Rakkaudesta solmittu liitto perustuu totuuteen, se on sielullinen liitto kahden olennon korkeamman minän välillä. Se on luonnon pakosta syntynyt eikä sillä ole minkäänlaista tarkotusperää ulkopuolella itseään, s.o. ulkopuolella totuutta.

Himosta solmittu liitto on sopimus kahden olennon alemman minän välillä ja tarkoituksena on aina yhdistynein voimin tavoitella nautintoa tahi valtaa.

Minkälainen ja minkälaatuinen on sosialismin ja materialismin välinen liitto?

Katsokaamme ensin sen vaikutuksia. ”Hedelmästä puu tunnetaan”. Onko sen tarkoituksena ainoastaan totuus vai tavoitteleeko se jotain? Joka maassa, missä sosialismi ja materialismi ovat lyöttäytyneet yhteen kirkkoja ja valtiota vastustamaan, huomaamme, että nämä liittolaiset tavoittelevat – valtaa. ”Antakaa meille valtaa, niin me teemme ihmiset onnellisiksi. Me toteutamme ihanteellisen yhteiskunnan ja opetamme ihmisiä ymmärtämään luontoa.”

Samalla tavalla huusivat vuosisatoja sitten valtio ja kirkko. ”Kun me pääsemme valtaa, niin me teemme ihmiset onnellisiksi.” Kirkko sanoi: ”Minulla on tosi tieto luonnosta ja maailmankaikkeudesta. Minä tiedän luonnon elämän, minä tunnen jumalan. Minä osaan pelastaa kaikki ihmiselut, jotka pakenevat minun helmaani, epäuskosta, tietämättömyydestä, synnistä ja pahasta.” Ja valtio lisäsi: ”Minä osaan toteuttaa kristillisen veljeyden. Minä olen jumalan valtakunta maan päällä.”

Perustuiko heidän liittonsa totuuteen? Historian lehdet todistakoot.

Kuinka nyt on käyvä sosialismin ja materialismin, jos ne pääsevät valtaan?

Epäilemättä samalla tavalla, sillä totuus on ainoa, joka voittaa ja pysyy ikuisesti.

Totuus? Eikö siis sosialismin ja materialismin liitto perustu totuuteen? Ei. sillä sen jo näiden hedelmä näyttää: ne pyrkivät valtaan. Ja valtaan pyrkimys on aina veljeyden, vapauden ja tasa-arvoisuuden sortoa. Mutta veljeys, vapaus, tasa-arvoisuus oli alkuaan sosialismin ihanne, sen totuus. Sosialismi niistä luopui, samalla kun se yhtyi materialismiin.

Miksi? Eikö materialismi opeta veljeyttä, vapautta ja tasa-arvoisuutta?

Ei. Materialismin mukaan ihminen on aineellinen olento, jossa aikojen kuluessa on kehittynyt n.k. seluelämä. Koska sieluelämä on ruumiillisuuden tulos, ovat ihmisen ruumiilliset tarpeet ainoat välttämättömät. Tästä johtuu:

1) että veljeys on mahdottomuus, koska ihmisten täytyy olla alituisesti sotakannalla keskenään. Itsekkyyks on ainoa luonnollinen vaisto. Taistelu olemassaolosta ja parhaiden eloonjääminen on sen suora seuraus.

2) että vapaus on mahdottomuus koska itsekkäiden ihmisten kesken, jotka luonnostaan ovat sotakannalla keskenään, järjestetty yhteiskunta, yhteiselämä on toteutettavissa ainoastaan pakon avulla, ja

3) että tasa-arvoisuus on mahdoton, koska pakollisesti järjestetysä yhteiskunnassa muutamien aina täytyy olla järjestyksen valvojina, käskijöinä ja hallitsijoina.

Materialismi puolustaa yhteiskuntaa, joka on nykyisen yhteiskunnan kaltainen, ja saatamme hyvällä syyllä sanoa, että nykyinen yhteiskuntamuoto juuri on rakennettu materialismin pohjalle.

Sosialismi taas tavoittelee jotakin aivan toista. Jos "veljeys, vapaus, tasa-arvoisuus" on sen tunnussana, silloin se oman luontonsa nojalla on materialismin vastakohta, sen vihollinen ja vastustaja.

Himosta siis on syntynyt materialismin ja sosialismin avioliitto - vallanhimosta. Ja se oli sosialismin lankeemus.

Kysykäämme nyt: miksi sosialismi lankesi? Miksi se rupesi tavoittelemaan valtaa?

Mikä on yksityisen ihmisen lankeemus ja miksi hän lankee? Yksityinen ihminen lankee silloin, kun hän uskoo ja sanoo itsellensä olevan käsitys oikeasta ja totuudesta, jota hän ei käytännössä noudata: kun hänellä on ihanne, jota hän ei toteuta. Ja hän lankee sentähden, että hän uskoo ja sanoo voivansa toteuttaa ihannettaan. Jos ihmisen ihanne on suuttumattomuus, niin hän lankee sentähden, että hän ei tunne itseään, vaan uskoo voivansa aina olla suuttumatta. Hän lankee sentähden, ettei hän tiedä tai ota huomioon, millä keinoin hän voi ihannettaan toteuttaa. Mutta ensimmäisen lankeemuksen jälkeen hän ymmärtää, että jokin keino on hänelle tarpeen. Hän tarvitsee valtaa. Itsensäkö yli? Niin päättäisi viisas. Mutta hän ei ole vielä viisas. Hän tarvitsee valtaa muiden yli ja hän sanoo muille: "te ette saa suuttuttaa minua." Jos hän ei sitä sano, hän sen ajattelee. Ihminen syyttää aina ensin muita.

Kuinka kävi sosialismin? Sen ihanteena oli veljeys, vapaus, tasa-arvoisuus. Ja se huudahti: "tämä on totuus. Tämä on heti toteutettava. Emme enää jaksa vaeltaa valheessa." Samassa se lankesi, sillä se ei voinut totuuttaan toteuttaa. Sillä ei ollut keinoja. Sillä ei ollut valtaa. Itsensä yli? Sillä se ei tullut ajatelleeksi. "Minä tarvitsen valtaa maailman yli. Silloin voin ihanteitani toteuttaa."

Totta kyllä. Jos ihminen voi pakottaa ympäristöään tottelemaan hänen pienimpiäkin oikkujaan, silloin ei kukaan häntä suututa, silloin hän ei suutu. Silloin hän ei lankee. Samaten jos sosialismi saa vallan maailman yli, niin että se voi pakottaa kaikkia ihmisiä kulkemaan sen talutusnuorissa, silloin se saattaa sanoa: "nyt olen toteuttanut ihanteeni. Nyt olen näyttänyt, että veljeys, vapaus ja tasa-arvoisuus ovat minun toteutettavissani".

Mutta onko silloin ihanne totisesti toteutettu? Onko tuon ihmisen "suuttumattomuus" muuta kuin törkeintä valhetta? Onko tuon sosialismin "veljeys, vapaus, tasa-arvoisuus" muuta kuin koreita sanoja?

Ei ole. Kumpikin on käyttänyt ulkonaista valtaa, vääriä keinoja.

Mutta juuri näitä keinoja sosialismi rupesi käyttämään, kun se lankesi ja yhtyi materialismiin.

Se lankesi, kun se ei osannut toteuttaa ihanteitaan. Ja se ei osannut niitä toteuttaa, sentähden että se ei tuntenut itseään, sentähden että sillä ei ollut valtaa itsensä yli.

Ainostaan se sosialismi voi väittää, että suuttumattomuuden ihanne on saavutettavissa, joka itse ei suutu, jolla on valtaa itsensä yli ja joka tuntee itsensä.

Ainoastaan se sosialismi voi väittää, että veljeyden, vapauden ja tasa-arvoisuuden yhteiskunta on rakennettavissa, joka itse toteuttaa veljeyden, vapauden ja tasa-arvoisuuden ihanteen. Ja ainoastaan ne sosialistit voivat toteuttaa veljeyden, vapauden ja tasa-arvoisuuden ihanteen, jotka täydellisesti tuntevat itsensä ja toisensa ja joilla on täydellinen valta itsensä ja samalla toisten yli.

Mutta missä on tämä sosialismi?

Sosialistisen liikkeen kehitys on luonnollinen. Se on nuoren ihmisen tavallista kehitystä. Hän uskoi liian suurta itsestään ja lankesi.

Kuinka viisas olisi menetellyt? Hän olisi menetellyt totuuden mukaan.

Viisas ihminen, jonka ihanne on suuttumattomuus, sanoo: ”tämä on minun ihanteeni ja sitä kohti minä pyrin”. Ja hän pyrkii totisesti ihannettaan kohti ja hänen pyrkimyksensä herättää muissa samaa pyrkimystä. Muutkin näkevät saman ihanteen – ja kaikki suuttuvat harvemmin kuin ennen. Jokainen pyrkii saavuttamaan valtaa itsensä, omien himojensa ja tunteittensa yli. Ja kaikki tulevat entisestään onnellisemmiksi.

Viisas sosialismi, jonka ihanne on veljeys, vapaus, tasa-arvoisuus, sanoo: ”Tämä on minun ihanteeni, tätä kohti minä pyrin. Eikö olisi suurta ja ihanaa, jos tällöinen olisi saavutettavissa?” Ja viisas sosialisti pyrkii sitä toteuttamaan vähässä: innostuneita sosialisteja liittyy yhteen kokemaan ja tutkimaan, ovatko ihanteet saavutettavissa. He muodostavat pieniä

yhteiskuntia, siirtoloita ja liittoja, joille maailma nauraa, mutta jotka tosi teossa tahtovat nähdä ja näyttää, missä määrin veljeys, vapaus ja tasa-arvoisuus ovat toteutettavissa. He onnistuivat – tai he eivät onnistu. Mutta heidän uskaliaista kokeiluistaan kaikki oppivat.